Motion till riksdagen 1987/88:Fi715

av Ivar Virgin (m)

om utförsäljning av Sveriges guldreserv

Sedelutgivningen i Sverige var under perioden 1873 till 1931 begränsad genom sedlarnas förankring i guldvärdet. Den svenska kronan motsvarade en viss guldmängd och riksbanken var skyldig att inlösa sedlar mot guld. Riksbanken måste därför alltid ha en betryggande guldkassa för att klara dessa förpliktelser. I många andra länder spelade guldet motsvarande roll.

Under 1930-talets kriser blev det omöjligt att upprätthålla detta system när anspråken på guld ökade för betalningar till utlandet. Det upphävdes därför 1931.

Sedelutgivningsrätten var däremot fortfarande knuten till den befintliga guldkassan ända fram till 1948. När behovet av sedlar ökade i takt med den ekonomiska utvecklingen ändrades kraven på guldtäckning.

Regelsystemet ansågs på sin tid skapa goda förutsättningar för att kunna upprätthålla ett stabilt penningvärde. Numera är Sveriges guldreserv en del i vår valutareserv, som skall kunna utjämna tillfälliga underskott i vår betalningsbalans med utlandet. I praktiken har de flesta länder en guldreserv som över huvud taget inte rörs. Ett undantag utgör den politiska demonstration mot dollarn som accepterad världsvaluta, som general de Gaulle satte i verket när Frankrike begärde att få sina dollartillgångar växlade mot guld i slutet på 1960-talet. Inlösen skedde till ett orealistiskt lågt guldpris. Åtgärden fick till följd att inlösen av dollar mot guld upphörde 1971.

Alternativet till ett guldinnehav är innehav av räntebärande utländska statspapper, vilka i motsats till guldet ger löpande avkastning men inte ger den värdesäkring som guldet normalt givit. Guldreserverna i världen uppgår till ca 30 miljoner kilo. Den löpande brytningen i Sydafrika är ca 0,65 milj. kilo/år. Guldpriset var som högst 1979, ca 120 000 kr./kg men har sedan sjunkit till ca 90 000 kr./kg.

Den svenska guldreserven, som i riksbankens balansräkning är upptagen till 1 168 miljoner kronor har ett marknadsvärde vid ett guldpris på 90 000 kr./kg. av ca 18 000 miljoner kronor.

Från 1930 fram till nu har guldreservens värde i stort sett följt inflationen. Under 1970-talet steg guldpriset kraftigt sannolikt under påverkan av 1973

års och 1979 års oljeprischocker. Från 1980 till början av 1988 har guldpriset fluktuerat enligt nedanstående figur.

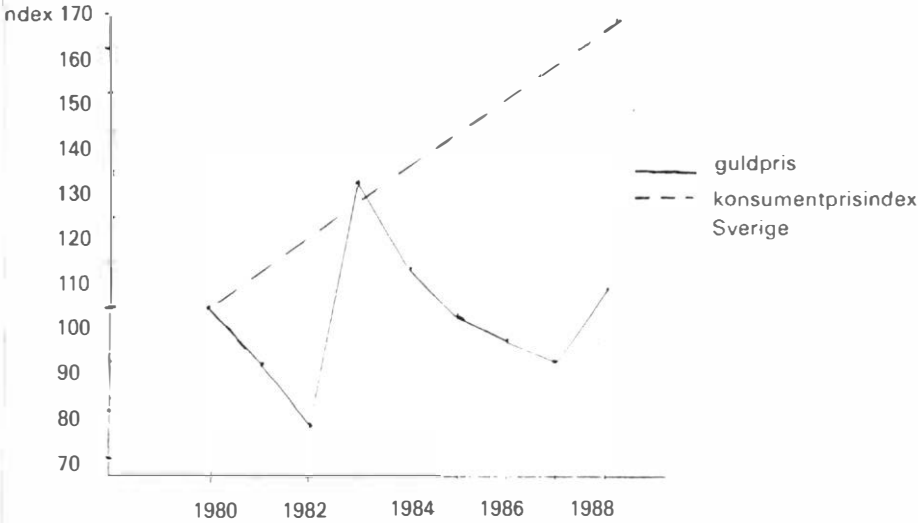

Priset har under perioden varit i stort sett konstant medan inflationen mätt med konsumentprisindex varit ca 70 %.

En utförsäljning av den svenska guldreserven 1980 och en placering av likviderna i räntebärande utländska statspapper skulle vid en avkastningsnivå på 7,5 % och återplacering av avkastningen i nya statspapper ha ökat den svenska valutareserven med ca 8 miljarder kronor.

Man kan ju också hävda att det inflationsskydd för guldreserverna som ligger i att guldvärdet långsiktigt stigit i takt med de allmänna prisstegringarna är av hypotetiskt intresse så länge centralbankerna har uppfattningen att guldreserverna aldrig skall röras.

Det finns starka skäl att inte längre betrakta guldet som en bättre tillgång i ett lands valutareserv än andra placeringar. En successiv utförsäljning på den öppna marknaden ter sig då naturlig.

Att börja denna utförsäljning nu skulle dessutom kunna vara en betydligt kraftigare signal mot Sydafrikas apartheidpolitik än den handelsbojkott, som Sverige inlett och som sannolikt inte har någon som helst betydelse i kampen mot apartheid och som snarast riskerar att drabba de anställda i svenska företag i Sydafrika och de anställda i företag i Sverige som traditionellt har exporterat till Sydafrika.

Ett beslut om försäljning av Sveriges guldreserv är däremot en åtgärd som indirekt drabbar en viktig del av Sydafrikas ekonomiska liv. Guldexporten från Sydafrika ger exportintäkter på nära 60 miljarder kronor per år. Den svenska guldreserven uppgår till nära en tredjedel av den exporterade kvantiteten. En försäljning kan ge en marknadspåverkan som kan bli besvärande för Sydafrika.

Det finns alltså två var för sig starka skäl att nu utförsälja den svenska guldreserven.

Hemställan

Mot. 1987/88
Fi715

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger riksbanksfullmäktige till känna att en utförsäljning av den svenska guldreserven bör ske.

Stockholm den 25 januari 1988

Ivar Virgin (m)